

Broj: 11/03-34-34770-1/20
Sarajevo, 10.09.2020. godine

Na osnovu člana 70. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05) i člana 24. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 23/17, 33/17, 30/19 i 34/20), ministar za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo donosi:

O D L U K U
o donošenju Nastavnog plana i programa za osnovnu školu
za predmet Vjeronauka – islamska vjeronauka

I

1. Utvrđuje se Nastavni plan i program za osnovnu školu za predmet Vjeronauka – islamska vjeronauka.
2. Nastavni plan i program iz tačke 1. je sastavni dio ove Odluke.

II

Nastavni plan i program iz tačke I će se primjenjivati u osnovnoj školi, od školske 2020/2021. godine.

III

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo će Nastavni plan i program iz tačke I dostaviti osnovnim školama i drugim relevantnim institucijama i ustanovama, i učiniti ga javno dostupnim dokumentom.

IV

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

U skladu sa članom 24. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 23/17, 33/17, 30/19 i 34/20), Rijaset Islamske zajednice, dostavilo je Ministarstvu za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, prijedlog Nastavnog plana i programa za nastavni predmet Vjeronauka – islamska vjeronauka za osnovnu školu.

web: <http://mon.ks.gov.ba>
e-mail: mon@mon.ks.gov.ba;
Tel: + 387 (0) 33 562-128,
Fax: + 387 (0) 33 562-218
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Nakon provedenih konsultacija u Ministarstvu, ministar za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo je prihvatio prijedlog i donio Odluku kojom se utvrđuje Nastavni plan i program za Osnovnu škole. Nastavni plan i program za ostale nastavne predmete ostaje nepromijenjen.

Na osnovu navedenog odlučeno je kao u dispozitivu.

Dostaviti:

1. Osnovne škole
2. Prosvjetno-pedagoški zavod
3. Kantonalna uprava za inspekcijske poslove
4. A/a

web: <http://mon.ks.gov.ba>
e-mail: mon@mon.ks.gov.ba;
Tel: + 387 (0) 33 562-128,
Fax: + 387 (0) 33 562-218
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

KANTON SARAJEVO

NASTAVNI PLAN I PROGRAM ISLAMSKE VJERONAUKE ZA OSNOVNU ŠKOLU

NASTAVNI PREDMET: ISLAMSKA VJERONAUKA

OPIS NASTAVNOG PREDMETA

Činjenica da u biti svake civilizacije stoji određena religija koja bitno određuje njen karakter, kulturu i način života dovoljno govori o potrebi njenog poznavanja i izučavanja u odgojno-obrazovnom sistemu svakog društva. U našem slučaju riječ je o izučavanju islama kao dominantnog svjetonazora Bošnjaka i ostalih muslimana koji žive u Bosni i Hercegovini, na kojem je izgrađena svijest o svijetu i životu kao Božijem daru, u koje su utisnute Njegova neizmjerna ljubav i dobrota.

Islamska vjeronauka je integrirana u opće odgojno-obrazovne ciljeve demokratske škole, svojim sadržajima predstavlja dio odgojno-obrazovnog sistema Bosne i Hercegovine i svrha joj je da komplementarnim djelovanjem sa drugim školskim predmetima promovira cjelovit i sistematičan odgoj čovjeka na načelima korelacijsko-integrativnog učenja. Kao autonoman školski predmet, islamska vjeronauka omogućava učenicima autentično i sistematično upoznavanje, čuvanje i razvijanje njihovog vjerskog i kulturnog identiteta, promovirajući, istovremeno, dijalog i toleranciju u odnosu na različite ljude, svjetonazole, religije, konfesionalna i kulturna izražavanja.

Islamska vjeronauka u školi slijedi teološke i antropološko-pedagoške temelje odgoja i obrazovanja radi upoznavanja islama kroz sve bitne tjelesne, duševne i duhovne sposobnosti učenika: spoznajne, doživljajne, voljne i djelatne. Time ostvaruje i potvrđuje odgojno-obrazovnu cjelovitost, ali i podupire univerzalne procese školskog poučavanja i učenja.

Značaj izučavanja islamske vjeronauke polazi od islamske premise da se svako dijete rađa u čistoj prirodi s kojom je islam u znaku jednakosti kao što je u znaku jednakosti s prirodnim ljepotama koje nas okružuju i govore o ljepoti i dobroti Onoga koji sve to daje. U tom smislu krajnji odgojni, obrazovni i funkcionalni cilj ovog predmeta jeste sačuvati čistu čovjekovu prirodu kroz faze njegovog sazrijevanja i odgajati u njemu one vrline kojima se čuvaju i podupiru red i zakon, dobrota, ljubav, solidarnost i pozitivne aktivnosti u ime Božije i za Njegovu ljubav, a na korist svoju i svih ljudi.

U okviru predmeta, učenici razmišljaju, istražuju i postavljaju pitanja o svemu i svačemu (svijetu, životu, prirodi i Bogu, međuljudskim odnosima, porodici, domovini, mjestu i ulozi u Evropskoj uniji, suživotu i toleranciji...) i uče da je život vrijednost i dar Božiji. Također uče da ih povezivanje s Bogom, poštivanje Njegovih pravila vodi sretnom i sigurnom životu. Nastavni predmet islamska vjeronauka fundamentalno doprinosi izgrađivanju moralno-etičkih vrijednosti i ključnih kompetencija mladih koje omogućavaju stvaralačko i integrirano učenje, upoznavanje sa fazama odrastanja i izgradnje identiteta, odgovorno suočavanje sa problemima i svjesno ostvarenje života na temeljima islama.

OPI CILJ NASTAVNOG PREDMETA

Usvojiti relevantna znanja o svojoj vjeri i razviti pozitivan odnos prema istoj, te potaknuti učenika da živi u duhu islama shodno svojim mogućnostima kao aktivan sudionik zajednice i društva.

ZADACI NASTAVNOG PREDMETA

1. Uvesti učenika u temelje islamskog učenja na način primjeren uzrastu
2. Upoznati učenika sa vrijednostima islama u svakodnevnom životu
3. Približiti učeniku Božije poruke iz Kur'ana
4. Kontinuirano razvijati ljubav prema Muhammedu, a.s., i drugim poslanicima
5. Podučiti učenika ispravnom razumijevanju Poslanikovog, a.s., sunnetu u tradicionalnom bosanskohercegovačkom kontekstu
6. Razviti proaktivnu ulogu u porodičnom životu
7. Razviti svijest o adekvatnom obilježavanju vjerskih i državnih praznika
8. Uputiti učenika na ispravan odnos prema prirodi kao Allahovom daru
9. Afirmirati pozitivne međuljudske vrijednosti, suživot, toleranciju i saradnju
10. Odgajati u duhu svakodnevne predanosti etičkoj praksi islama i afirmativnog djelovanja na vršnjake u izvršavanju dužnosti
11. Razvijati kulturne, radne, zdravstvene i higijenske navike uz naglašavanje vjerskog poticaja za njihovo njegovanje

12. Živjeti zdrav život na temelju učenja islama
13. Razvijati sposobnost stvaranja i doživljavanja umjetničkih vrijednosti nastalih na temelju islama
14. Razvijati kod učenika estetske vrijednosti islama
15. Odgajati u duhu patriotismu i potrebe za zajedničkim životom na historijskim, kulturnim i vjerskim odrednicama Bosne i Hercegovine
16. Razvijati svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu
17. Unapređivati svijest o značaju temeljnih postulata interkulturalnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode
18. Doprinositi boljem razumijevanju vlastitog identiteta
19. Razvijati kreativnost i kritičko mišljenje kao metakompetencija neophodnih za integraciju u društvo i nošenje sa složenim zahtjevima savremenog života
20. Poticati i kontinuirano unapređivati intelektualni, tjelesni, estetski, duhovni, moralni, društveni razvoj učenika, u skladu s njegovim sposobnostima i sklonostima

DIDAKTIČKO-METODIČKA UPUTSTVA

Nastava islamske vjeroulike omogućava kombinaciju tradicionalnih i savremenih načina poučavanja, sa akcentom na aktivno učeće učenika u procesu učenja. U središtu odgojno-obrazovnog procesa je učenik, a uloga nastavnika je da kreira i organizuje načine rada koji stvaraju optimalne uslove za učenje i poučavanje.

Nastavnik ima autonomiju u planiranju nastave, određivanju broja i tipova sati, izboru nastavnih metoda, oblika rada, sredstava i aktivnosti za svaki odgojno-obrazovni ishod. Strategije nastave i učenja će temeljiti na višestrukoj ulozi nastavnika. Da bi se postigao kvalitet i trajnost steklih znanja, neophodno je ostvariti povezanost sa drugim predmetima i međupredmetnim temama, kao i staviti akcenat na učenje smislenih, međusobno povezanih sadržaja, korisnih za dalje obrazovanje i svakodnevni život. Prilikom planiranja nastavnik treba da vodi računa šta treba postići, vodeći računa o ciljevima, zadacima i ishodima učenja, koji je najbolji način za to i kojim nastavnim sredstvima raspolaze.

Izborom i sinhronizovanom primjenom odgovarajućih oblika rada (individualni, frontalni, grupni i rad u paru), metoda i tehnika (verbalnih, audio-vizuelnih, praktičnih radova, rad na tekstu, simulacija, insert, grozdovi...), nastavnih sredstava (udžbenik, filmovi, pomoćna literatura, ICT, karte...) te obilazaka, posjeta i izleta, učenik dolazi u centar pedagoškog interesovanja. Kombinacijom navedenih oblika i metoda rada, te upotrebom različitih nastavnih sredstava obezbjeđuje se kvalitetna nastava.

Nastavnik bira čime i kako će potaknuti učenika da uči, kako pobuditi interes za rad, njegovu značajlu, pronicljivost, maštu, emocije, htijenja i sklonosti, te kreira razrednu klimu koja treba da bude svrshodna, radna, opuštena i empatična. Treba da potiče učenika na učenje, te održava motiviranost za nastavu. Njeguje interaktivni odnos u nastavi i bazira ga na načelnom stavu poslanika Muhammeda, a.s.: «Olakšavajte, a ne otežavajte, unosite radost, a ne rastjerujte!»

Nastavnik aktivira učenika mobilisanjem prethodnih znanja i iskustava, upućivanjem na samostalno pronalaženje relevantnih informacija, na slobodno i kreativno razmišljanje, na argumentovano diskutovanje i iznošenje stavova. Uloga nastavnika je i da podstiče učenike na povezivanje novosteklih znanja sa svakodnevnim životom.

Predlaže se da realizacija programskih sadržaja bude zasnovana na samostalnom radu učenika u što većem obimu, te da se svakom učeniku omogući da dođe do izražaja shodno njegovim sposobnostima. Nastavnik treba da upućuje i podstiče učenike da sistematski prikupljaju informacije iz literature, koriste internet i druge medije, kako bi što kvalitetnije radili domaće zadaće, samostalne radove, panoe na zadate teme i sl. Prilikom obrade novih sadržaja, potrebno je opće povezivati sa lokalnim i ličnim, polaziti od konkretnih činjenica, učiniti ih razumljivim i ne udaljavati se od njih. Za uvježbavanje (memorisanje) teksta planirati nekoliko sati.

Kombinovanjem tradicionalnih metoda i savremenih metoda aktivnog učenja i interaktivne nastave, oblika rada i tehnika rada (igre, kvizovi, pitanja i odgovori, dramatizacije, razgovore, učenički radovi, ilustracije...) te poštivanjem didaktičkih principa postiže definisane ishode učenja. Nastavnik u svom radu vodi računa o uređenosti učionice, primjeni raznovrsnih nastavnih sredstava i savremenih tehnologija. Prednost će dati savremenim pristupima kao što su: problemska nastava,

heuristička nastava, mentorska nastava, vanučionička nastava i dr., trudeći se da svoj rad što više približi aktuelnom društvenom kontekstu, a nastavne sadržaje islamske vjeroukule približi svakodnevnom životu učenika.

Nastavnik će u svom radu koristiti projektne zadatke, izrade panoa, animirati pismeno izražavanje na zadane teme, organizirati okrugle stolove i debate o odabranim temama, zadavati samoevaluacijske zadatke, inicirati razne socijalne akcije i posjete raznim objektima, te voditi računa o mjerljivosti učeničkih znanja primjenom adekvatnih pismenih i usmenih provjera znanja.

MEĐUPREDMETNA KORELACIJA

Multidisciplinarna isprepletenost i povezanost odgojno-obrazovnih područja i međupredmetnih tema omogućuje skladnost odgojno-obrazovnih procesa, razvoj temeljnih i specifičnih kompetencija učenika te otvorenost prema učenju. Nastavni plan i program islamske vjeroukule omogućava međupredmetno povezivanje sadržaja na vertikalnoj i horizontalnoj razini sa predmetima koji izučavaju sljedeća područja:

- Učenje o ljudima, njihovim međusobnim odnosima i odnosom ljudi prema svijetu, o kulturnom razvoju čovjeka i društva, prošlim i aktuelnim događajima, pitanjima vezanim za postizanje pravednih i mirovnih međuljudskih i društvenih odnosa
- Vrednovanje i čuvanje kulturne baštine zavičaja, države, evropske i svjetske kulturne baštine
- Analiza kulturnog naslijeđa, vjerske i kulturne tradicije
- Osposobljavanje za odgovoran odnos i unapređenje okoliša
- Pitanja identiteta, očuvanja i kvalitetnijeg vlastitog zdravlja i zajedničkog života
- Usvajanje rječnika koji omogućava samostalno traženje, razvijanje i korištenje znanja
- Razmatranje pitanja različitosti i jednakopravnosti pojedinaca, spolova, kulture, vjera, rasa i socijalne nejednakosti
- Razmatranje ključnih kompetencija
- Stjecanje i razvijanje znanja, vještina i stavova koji omogućavaju uspješno ostvarenje interesa, razvijanja vlastitih potencijala uz aktivno učešće u savremenom životu
- Osposobljavanje za sigurnu i etičku upotrebu tehnologije u učenju i svakodnevnom životu
- Razumijevanje multikulturalnosti kao vrijednosti u savremenim globalizacijskim procesima
- Razvijanje kreativnosti, poticanje maštovitosti i sposobnosti iznalaženja višestrukih rješenja, učenje produkcije, razvoja i realizacije ideja, kritičnosti i sposobnosti argumentacije

Prijenos stečenog znanja iz odgojno-obrazovnih područja i međupredmetnih tema povećava autonomiju nastavnika omogućavajući mu fleksibilnije programiranje, planiranje i realizaciju odgojno-obrazovnog rada usmjerenog na učenika.

EVALUACIJA UČENIČKIH POSTIGNUĆA

Stepen ovladavanja poželjnim znanjima, vještinama i stavovima određuje se vrednovanjem, odnosno ocjenjivanjem ovladavanja odgojno-obrazovnim ishodima učenja. Važno je imati na umu da su vrednovanje, poučavanje i učenje jednako značajni dijelovi istog procesa. Vrednovanje kao povratna informacija učeniku o rezultatima učenja i poučavanja određuje dinamiku daljeg procesa učenja/poučavanja te definiše individualne potrebe učenika u tom procesu. Vrednovanjem nastavnik dobiva relavantnu informaciju o kvalitetu svog rada. Učenička postignuća se vrednuju u okviru koncepta vremena i prostora, uzroka i posljedica, kontinuiteta i promjena, izvora informacija i istraživanja, te interpretacija i perspektiva.

Vrednovanje treba da bude proces u okviru navedenih temeljnih koncepcija vrednovanja. Prilikom kompleksnog vrednovanja rezultata rada učenika treba da se vrednuje znanje, motivacija, sposobnosti, radne navike, subjektivne mogućnosti i objektivne okolnosti u kojima učenik živi i radi. Ocjena treba da bude rezultat procjene koliko učenik može da stečena znanja i vještine primjeni u životu. Važno je voditi računa o postignućima u afektivnom i socijalnom domenu, odnosno o procesu od primanja informacija do integracije uvjerenja, ideja, stavova, vrijednosti. Dio ocjene treba da bude i postojanost ravnoteže kod učenika između slobode i odgovornosti, spremnost na preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje, uvažavanje različitosti i suprotnih stavova. Vrednovanje u školi je javno, kontinuirano, nepristrasno, opisno i brojčano u skladu sa važećim Pravilnikom o ocjenjivanju.

Vrednovanje se vrši kombinovanjem usmenog i pismenog vrednovanja kroz praćenje sljedećih elemenata:

- Usvojenost obrađenih pojmove i sadržaja
- Aktivno učešće učenika u realizaciji nastavnih sadržaja
- Individualni angažman u okviru vannastavnih aktivnosti
- Elementi kritičkog mišljenja u toku realizacije sata
- Angažiranost na individualnim, partnerskim i grupnim projektima
- Učešće u razgovoru
- Odgovori na pitanja s višestrukim izborom
- Zalaganje i doprinos tokom nastave
- Usvojenost definisanih ishoda učenja
- Kreativnost i samoinicijativnost u radu
- Korištenje različitih izvora znanja
- Kompjuterske procjene znanja
- Modificirana esejska pitanja
- Prezentacije...

PRVI RAZRED
(1 sat sedmično – 34 sati godišnje)

CILJ NASTAVNOG PREDMETA

Pružiti početna saznanja o vjeri, na primjeren način, kako bi učenik stekao osnovne predodžbe o vjeri, njenim principima i vrijednostima te vrlinama lijepog ophođenja i ispravnog suočavanja s problemima u njihovom životnom okruženju.

ZADACI NASTAVNOG PREDMETA

1. Uvesti učenika u temelje islamskog učenja na uzrastu primjeren način
2. Upoznati učenika sa islamskim pozdravom
3. Upoznati učenika sa ulogom i mjestom islama u svakodnevnom životu
4. Približiti učeniku džamiju kao centralno mjesto islamskog života
5. Insistirati kod učenika na razvijanju poimanja higijene i njegovanju higijenskih navika
6. Upoznati učenika sa pojmom Kur'ana i razviti pozitivan odnos prema istom
7. Približiti učeniku pojam porodice u kontekstu islama
8. Pripremiti učenika na intenzivan doživljaj ramazana i bajrama
9. Kontinuirano razvijati ljubav prema Muhammedu, a.s.
10. Uputiti učenike na ispravan odnos prema prirodi kao Allahovom daru
11. Afirmisati učenika na primjenu i poštivanje pozitivnih međuljudskih odnosa primjerenih ovom školskom uzrastu
12. Razvijati poštivanje drugog i drugačijeg
13. Promovisati pozitivne vrijednosti
14. Uvesti učenike u ljepotu islamskog izraza posredstvom ilahije

PROGRAMSKI SADRŽAJI

Nastavni sadržaji

1. DOBRODOŠLI NA VJERONSKU

- 1.1. Upoznajmo se
- 1.2. Pozdrav
- 1.3. Bože olakšaj

2. MOJA VJERA

- 2.1. Vjera me uči
- 2.2. Srcem svojim vjerujem
- 2.3. Stvoritelj Allah
- 2.4. Hasbi Rabbi džellallah
- 2.5. Moja duhovna zaštita
- 2.6. Bismillom do uspjeha

3. MOJA ŠKOLA

- 3.1. Pravila ponašanja i ljestvica druženja

4. DŽAMIJA

- 4.1. Džamija
- 4.2. Moje najdraže džamije

5. ISLAM I HIGIJENA

- 5.1. Islam je čistoća

6. NAJLJEPŠA KNJIGA

- 6.1. Kur'an je Božija knjiga
- 6.2. Kur'an u mojoj kući

7. MOJA PORODICA

- 7.1. Moja porodica

8. RAMAZAN I BAJRAMI

- 8.1. Ramazan u mojoj kući
- 8.2. Ilahija Ramazan
- 8.3. Ramazanski bajram
- 8.4. Kurban-bajram

9. MUHAMMED, A. S.

- 9.1. Rođenje Muhammeda, a.s.

10. ISLAM I PRIRODA

- 10.1. Priroda kao Božiji dar
- 10.2. Slavljen neka je Allah

11. MOJE PONAŠANJE

- 11.1. Dobro dijete
- 11.2. Volim svoju domovinu

Očekivani rezultati/ishodi učenja

1. Definira osnovne islamske pojmove iz svakodnevnog života muslimana (selam, islam, kelime i šehadet, Allah, dž.š., Muhammed, a.s., Kur'an, džamija, ramazan, bajram)
2. Prepoznaje i primjenjuje selam
3. Prepoznaje islam kao svoju vjeru i iskazuje svoje uvjerenje da Bog postoji
4. Memoriše, pravilno izgovara i primjenjuje kelime i šehadet
5. Memoriše, pravilno izgovara i primjenjuje Euzubillu i Bismillu s prijevodom u prigodnim situacijama
6. Memoriše, pravilno izgovara i primjenjuje Rabbi jessir i Hasbi Rabbi džellallah s prijevodom u prigodnim situacijama
7. Identificira pravilno ponašanje u školi i razlikuje ga od nepravilnog ponašanja
8. Prepoznaje i opisuje džamiju, navodi najsvetije džamije, te primjenjuje lijepo ponašanje u džamiji
9. Prihvata specifičnosti higijene u islamu
10. Prepoznaje Kur'an kao Božiju knjigu i njeguje pozitivan odnos prema njemu
11. Navodi članove porodice, prepoznaje da svaki pojedinac živi u zajednici, te da svi članovi imaju određena prava i obaveze
12. Navodi islamske blagdane i prepoznaje običaje koji se praktikuju u njihovim porodicama
13. Prihvata činjenice o rođenju Muhammeda, a.s.
14. Opisuje prirodu kao Božiji dar, te pokazuje svijest o važnosti očuvanja okoline
15. Prepoznaje prihvatljiva ponašanja za zaštitu neposrednog okoliša
16. Memoriše, pravilno izgovara i primjenjuje Subhaneke s prijevodom
17. Prepoznaje i razlikuje dobro od lošeg, istinu od laži, pošteno od nepoštenog, prihvatljivo od neprihvatljivog ponašanja u životnoj svakodnevici
18. Prepoznaje dobra djela koja je sam učinio
19. Objasnjava odnos prema porodici, prijateljima, drugim i drugačijim i domovini

DRUGI RAZRED
(1 sat sedmično – 35 sati godišnje)

CILJ NASTAVNOG PREDMETA

Proširiti početna saznanja o vjeri, na primjeren način, kako bi učenik produbio saznanja o vjeri, njenim principima i vrijednostima te vrlinama lijepog ophođenja i ispravnog suočavanja s problemima u njihovom životnom okruženju.

ZADACI NASTAVNOG PREDMETA

1. Približiti učeniku značenje islama
2. Otkriti učeniku mogućnost posmatranja svakodnevnog života u duhu islama
3. Osvijestiti važnost zajedništva iz dvostrukе perspektive: iskustva sedmogodišnjaka i islamskog sistema vrijednosti
4. Senzibilizirati ga za uočavanje promjena u prirodi kao znakova Allahove milosti
5. Razvijati kod učenika ljubav i empatiju prema Muhammedu, a.s.
6. Razviti sposobnost prepoznavanja Allahove milosti u sebi i svijetu oko sebe
7. Ukažati učeniku na načine obraćanja Allahu, dž.š.
8. Razviti dimenziju sreće, zajedništva i saosjećanja u mubarek danima
9. Razviti pravilan odnos učenika prema čovjeku, biljkama i životnjama
10. Uvesti učenika u temeljne postulante interkulturnalnog odgoja
11. Afirmisati učenika na primjenu i poštivanje pozitivnih međuljudskih odnosa primjerenih ovom školskom uzrastu
12. Razvijati poštivanje drugog i drugačijeg
13. Promovisati pozitivne vrijednosti
14. Uvesti učenike u lijepotu islamskog izraza posredstvom ilahije

PROGRAMSKI SADRŽAJI

Nastavni sadržaji

1. RADOST PONOVOG SUSRETA

- 1.1. Doživljaj s raspusta - osjetio sam da me Allah, dž.š., voli
- 1.2. Razglednice moje domovine

2. ISKRENO PRIJATELJSTVO

- 2.1. Moj prijatelj

3. ISLAM JE NAŠA VJERA

- 3.1. Islam - predanost Allahu, dž.š.
- 3.2. Allah, dž.š., se brine za svakog
- 3.3. Džemat - zajedništvo muslimana

4. PRIRODA JE BOŽIJI DAR

- 4.1. Allah, dž.š., oživljava prirodu - proljeće
- 4.2. Dani su dugi a noći kratke - ljeto
- 4.3. Ubiranje plodova Allahove, dž.š., milosti - jesen
- 4.4. Kada nebo bijeli zemlju - zima

5. NAŠ POSLANIK MUHAMMED, A.S.

- 5.1. Rani gubitak roditelja
- 5.2. Posebnost Muhammeda, a.s., u dječačkom dobu

6. SVEOBUVATNA JE ALLAHOVA, DŽ.Š., MILOST

- 6.1. Bez čega ne mogu živjeti
- 6.2. Abdest
- 6.3. Zdravlje je Allahov, dž.š., dar

7. OBRAĆANJE ALLAHU, DŽ.Š.

- 7.1. Fatiha - dova Allahu, dž.š.
- 7.2. Namaz - moja zahvalnost Allahu, dž.š.
- 7.3. Tesbih
- 7.4. Sura Ihlas
- 7.5. Sura Kevser

8. MUBAREK DANI

- 8.1. Mevlud - rođenje Muhammeda, a.s.
- 8.2. Bajrami - dani radosti

9. ODNOS PREMA ČOVJEKU - NAJODABRANJIJEM ALLAHOVOM STVORENJU

- 9.1. Moja šira porodica
- 9.2. Odnos prema komšiji

10. VOLIM BILJKE I ŽIVOTINJE

- 10.1. Odnos prema životnjama
- 10.2. Bosanska avlija - zelenilo i ruže

Očekivani rezultati/ishodi učenja

1. Sakuplja razglednice iz BiH sa akcentom na vjersku i kulturnu baštinu, te se postepeno uvodi u učeničko istraživanje
2. Primjenjuje selam u svakodnevnom životu
3. Opisuje islam kao vjeru i osnovne odrednice vjere
4. Navodi osobine iskrenih prijatelja i u skladu sa svojim mogućnostima analizira priče o prijateljstvu i Poslaniku, a.s.
5. Prepoznaće džemat kao oblik zajedništva u razredu, porodici, džamiji, te objašnjava odnose u njemu
6. Uočava i opisuje promjene u prirodi kao Božiji dar
7. Upoznaje se sa životom Muhammeda, a.s., u dječačkom dobu i prepoznaće njegove lijepe osobine
8. Memoriše, pravilno izgovara i primjenjuje salavat s prijevodom u prigodnim situacijama
9. Nabraja, opisuje i objašnjava Božije blagodati (vodu, zrak, hranu, zemlju)
10. Opisuje i uvježbava abdestne radnje i brine se o čistoći tijela i zdravlju
11. Razumijeva san kao Božji dar i primjenjuje adabe i uči dovu za lahak san
12. Reproducira Fatihu s prijevodom i prepoznaće namaz kao zahvalu Allahu, dž.š., na blagodatima, slavi, veliča Boga
13. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje tesbih, suru Ihlas, suru Kevser u prigodnim situacijama
14. Otkriva dimenziju radovanja, zajedništva i suosjećanja u mubarek danima (ramazan, bajrami, mevlud)
15. Interpretira i objašnjava mevludske tekste Rešada Kadića „Dobro nam doš'o“
16. Navodi i primjenjuje dužnosti prema porodici, rodbini, komšijama, prijateljima, drugim i drugačijim
17. Opisuje i primjenjuje islamski odnos prema biljkama i životinjama
18. Učestvuje u projektnim zadacima vezano za higijenske navike, socijalne akcije, posjete bolesnom drugu

TREĆI RAZRED

(1 sat sedmično – 35 sati godišnje)

CILJ NASTAVNOG PREDMETA

Produbljuje saznanja o vjeri u odnosu na prethodno godište s fokusom na vjerovanje u Jednog Boga, Božije poslanike, lijepo ponašanje, umijeće komuniciranja u cilju ispravnog suočavanja s problemima u njihovom životnom okruženju.

ZADACI NASTAVNOG PREDMETA

1. Pratiti, uočavati i poticati intelektualni, emotivni i socijalni razvoj učenika na način primjeren uzrastu
2. Razvijati zdrave temelje u odnosu prema drugima
3. Motivirati učenika za moralno usavršavanje utemeljeno na vjeri
4. Približiti učeniku načine spoznaje Boga
5. Ukažati učeniku na put dostizanja Allahove, dž.š., milosti
6. Razvijati sposobnost posmatranja svakodnevnog života u duhu islama
7. Osvijestiti važnost zajedništva
8. Senzibilizirati ga za uočavanje prirode kao znaka Allahove milosti
9. Razvijati kod učenika ljubav i empatiju prema Muhammedu, a.s.
10. Odgajati učenika na uzoru Božijih poslanika Adema, a.s., Huda, a.s., Salihu, a.s., i Muhammeda, a.s.
11. Ukažati učeniku na načine obraćanja Allahu, dž.š.
12. Razviti dimenziju sreće, zajedništva i saosjećanja u mubarek danima
13. Razviti pravilan odnos učenika prema čovjeku, biljkama i životnjama
14. Uvesti učenika u temeljne postulante interkulturnalnog odgoja
15. Razvijati osjećaj pripadnosti Bosni i Hercegovini – zemlji bogatstva i različitosti u Evropskom ambijentu

PROGRAMSKI SADRŽAJI

Nastavni sadržaji
1. PONOVO MIRIS SEPTEMBRA 1.1. Islam mi je vjera 1.2. Ljepota selama 1.3. Pravo prijateljstvo
2. VJERUJEM U JEDNOG BOGA 2.1. Ilahija: Ja vjerujem u Jednog Boga 2.2. Biljni i životinjski svijet djelo je Božije 2.3. Allah, dž.š., sve vidi
3. PUT DO ALLAHOVE MILOSTI 3.1. Priprema za namaz 3.2. U svakom dijelu dana se obraćam Allahu, dž.š. 3.3. Kaba - tačka orijentacije u namazu 3.4. U ramazanu je Allah, dž.š., posebno milostiv 3.5. Kraj Kabe sam stajao
4. BOŽIJI POSLANICI PRIJE MUHAMMEDA, A.S. 4.1. Adem, a.s. - prvi čovjek na Zemlji 4.2. Hud, a.s., i njegov narod 4.3. Salih, a.s., i njegov narod
5. UČIM KUR'AN I DOVE 5.1. Sura En-Nas 5.2. Sura El-Felek 5.3. Allah je čuo i uslišao moju molbu
6. PONOVO S MUHAMMEDOM, A.S. 6.1. Salavatom se sjećamo Muhammeda, a.s. 6.2. Muhammed, a.s., bio je marljivo i pouzdano dijete 6.3. Muhammedova, a.s., ljubav prema djeci 6.4. Prva objava - uči, čitaj 6.5. Poslanikovi, a.s., prijatelji Ebu Bekr i Alija
7. ISLAMSKI SE PONAŠAM 7.1. Zdrava i čista hrana 7.2. Lijepo ponašanje u kući 7.3. Poštujmo i uvažavajmo drugoga
8. PUTOVANJE KROZ BOSNU I HERCEGOVINU 8.1. Bosna i Hercegovina - zemlja bogatstva različitosti

Očekivani rezultati/ishodi učenja

1. Navodi i primjenjuje pravila islamskog pozdrava i identificira ljepote selama
2. Navodi i objašnjava imanske šarte
3. Memoriše i objašnjava Allahova, dž.š., lijepa imena: Rabb, Rahman, Rahim, Malik, Selam, 'Alim
4. Pokazuje osjećaj za lijepim ponašanjem (u kući, školi, društvu, na ulici);
5. Prepoznaće dobra djela koja je sam učinio i opisuje važnost činjenja dobrih djela u ime Boga
6. Navodi i objašnjava islamske šarte
7. Usvaja osnovne informacije o Božijim poslanicima Adema, a.s., Huda, a.s., Saliha, a.s., i Muhammeda, a.s. i zaključuje da za dobro djelo slijedi nagrada
8. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje salavat u namazu, dovu prije iftara, sure El-Felek i En-Nas u prigodnim situacijama
9. Opisuje Poslanikov, a.s., odnos prema djeci i prijateljima
10. Memoriše Prvu Objavu i izdvaja njene poruke
11. Prepoznaće značaj čistoće, urednosti i zdrave ishrane te odabire zdrav stil života
12. Primjenjuje lijepo ponašanje u kući, odnosu prema drugima i prirodi
13. Prepoznaće svoja prava i dužnosti, te prava i dužnosti osoba u okruženju
14. Definiše pojmove: namaz, ramazan, sehur, iftar, hadždž, ashab, Kaba
15. Objasnjava ulogu pojedinca u očuvanju prirodne i kulturne baštine u zavičaju, domovini i svijetu.

ČETVRTI RAZRED
(1 sat sedmično – 35 sati godišnje)

CILJ NASTAVNOG PREDMETA

Produbljuje saznanja o vjeri praćenjem kontinuiteta prisustva postojećih tema, te uvođenjem novih o Allahovim poslanicima, raznolikosti svijeta, efikasnom planiranju vremena i islamskom bontonu s ciljem pomaganja učeniku za ulazak u period puberteta i razvijanja identitetskog samopoimanja.

ZADACI NASTAVNOG PREDMETA

1. Pratiti, uočavati i poticati intelektualni, emotivni i socijalni razvoj učenika na način primjeren uzrastu
2. Razvijati zdrave temelje u odnosu prema sebi i drugima
3. Motivirati učenika za moralno usavršavanje utemeljeno na vjeri
4. Analizirati načine spoznaje Boga
5. Ukazati učeniku na put dostizanja Allahove, dž.š., milosti
6. Razvijati sposobnosti posmatranja svakodnevnog života u duhu islama i primjenu u praksi
7. Ukazati na ljepotu raznolikosti i analizirati važnost zajedništva
8. Senzibilizirati učenika za uočavanje primjera savršenog Allahovog stvaranja u svijetu oko nas
9. Razvijati kod učenika ljubav i empatiju prema Muhammedu, a.s.
10. Odgajati učenika po uzoru Božijih poslanika Idrisa, a.s., Nuha, a.s., i Muhammeda, a.s.
11. Podsjetiti učenika na načine obraćanja Allahu, dž.š.
12. Razvijati dimenziju sreće, zajedništva i saosjećanja u mubarek danima
13. Razvijati pravilan odnos učenika prema čovjeku, biljkama i životinjama
14. Unaprediti svijest o značaju temeljnih postulata interkulturnog odgoja
15. Razvijati snažniji osjećaj pripadnosti Bosni i Hercegovini – zemlji bogatstva i različitosti u evropskom ambijentu
16. Razvijati svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu.

PROGRAMSKI SADRŽAJI

Nastavni sadržaji

- 1. ZA SRETNI POČETAK**
  - 1.1. Islamske vrijednosti
  - 1.2. Moj plan rada
- 2. SAVRŠENSTVO ALLAHOVOG, DŽ.Š., STVARANJA**
  - 2.1. Okruženi smo vidljivim i nevidljivim svijetom
  - 2.2. Pčele i mravi - Allahovi primjeri ljudima
- 3. UČIM IZ ALLAHOVE, DŽ.Š., OBJAVE**
  - 3.1. Bio jedan Ebu Leheb
  - 3.2. Uzvišeni Allah pomaže i voli one koji u Njega vjeruju
- 4. VJERUJEMO U POSLANIKE PRIJE MUHAMMEDA, A.S.**
  - 4.1. Idris, a.s., prvi perom piše
  - 4.2. Nuh, a.s., gradi lađu
- 5. IZ ŽIVOTA POSLJEDNJEG BOŽIJEG POSLANIKA**
  - 5.1. Mladost i ženidba Muhammeda, a.s.
  - 5.2. Tajno pozivanje vjeri
  - 5.3. Hrabri i odvažni hazreti Omer i dobročinitelj hazreti Osman
  - 5.4. Poslanikova, a.s., djeca i unuci
- 6. BITI AKTIVAN ČLAN ZAJEDNICE**
  - 6.1. Saradnja i pomaganje u porodici
- 7. ŽELIM DA NAUČIM KLANJATI**
  - 7.1. Sastavnici dijelovi namaza
  - 7.2. Učimo Ettehijjatu
  - 7.3. Allahu moj, oprosti meni i roditeljima mojim - učimo dove s prijevodom
  - 7.4. Ne želim da pokvarim namaz
  - 7.5. Sabah namaz
- 8. BOSNA I HERCEGOVINA JE MOJA DOMOVINA**
  - 8.1. Tradicija, kultura i suživot u BiH
- 9. RAZNOLIKOSTI SVIJETA**
  - 9.1. Različitosti među ljudima kao znak Božije milosti
  - 9.2. Vrijednost ljudskog života
- 10. PUT DO ALLAHOVE MILOSTI**
  - 10.1. Čovjek koji je davao zekat
  - 10.2. Hadž - budimo Allahovi gosti
  - 10.3. Ustat će na sehur
- 11. ISLAMSKI BONTON**
  - 11.1. Dova za lijep san i sretan dan
  - 11.2. Ponašanje prilikom jela

Očekivani rezultati/ishodi učenja

1. Organizira vrijeme na principima islamskih vrijednosti
2. Razlikuje primjere savršenog Allahovog stvaranja
3. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje sure El - Leheb i En - Nasr, Et-Tehijatu i dovu Rabbena atina...
4. Analizira pouke sura El - Leheb i En - Nasr
5. Opisuje živote poslanika Idrisa, a.s., i Nuha, a.s., te izdvaja pouke iz kazivanja o njima
6. Analizira i interpretira kazivanje o Muhammedu, a.s., tokom njegovog odrastanja, ženidbe i tajnog pozivanja u islam
7. Navodi primjere važnih osoba iz života Muhammeda, a.s., (Hatidža, r.a., hazreti Omer i Osman, Poslanikova, a.s., djeca i unuci), koji su utjecali na muslimansko društvo
8. Navodi i opisuje aktivan život u zajednici i primjenjuje ga
9. Opisuje sastavne dijelove namaza i radnje koje kvare namaz
10. Objasnjava način klanjanja sabah namaza
11. Navodi obilježja šireg zavičaja, domovine i specifičnosti Evropske unije
12. Objasnjava važnost unutar kultura i između skupina
13. Analizira ulogu pojedinca u očuvanju prirodne i kulturne baštine u zavičaju i domovini
14. Izgrađuje pozitivan odnos prema ljudima bez obzira na jezik, rasu, boju kože
15. Navodi i opisuje dijelove posta (sehur, imsak i iftar)
16. Prepoznaje zekat i hadždž
17. Memoriše s prijevodom i uči dove za lahak san i početak dana
18. Primjenjuje islamski bonton prilikom jela i govora

PETI RAZRED
(1 sat sedmično – 35 sati godišnje)

CILJ NASTAVNOG PREDMETA

Produbljuje saznanja o vjeri praćenjem kontinuiteta prisustva postojećih tema, te razvija socijalne vještine koje će pomagati učeniku u periodu puberteta i razvijanja identitetskog samopoimanja da gradi odnose, podnosi i rješava interpersonalne konflikte, kao i da se na konstruktivan način nosi sa svojim osjećanjima.

ZADACI NASTAVNOG PREDMETA

1. Pratiti, uočavati i poticati intelektualni, emotivni i socijalni razvoj učenika na način primjeren uzrastu
2. Razvijati zdrave temelje u odnosu prema sebi i drugima
3. Motivirati učenika za moralno usavršavanje utemeljeno na vjeri
4. Doprinositi boljem razumijevanju vlastitog identiteta
5. Razvijati samopouzdanje, empatiju, samokritičnost i uvažavanje drugih
6. Odgajati učenika na uzoru Ibrahima, a.s., i Ismaila, a.s., Musa, a.s., i Haruna, a.s.
7. Pratiti i uočavati etape širenja islam-a do hidžre
8. Senzibilizirati učenika za razumijevanje Božje objave kao milosti ljudima
9. Ukažati učeniku na ljepotu organizovanja života prema principima islam-a
10. Razvijati sposobnost planiranja vremena prema dnevnim namazima
11. Podsticati učenika na održavanje veze sa Allahom, dž.š., putem namaza
12. Ukažati na ljepotu raznolikosti i analizirati važnost zajedništva
13. Razvijati kod učenika ljubav i empatiju prema Muhammedu, a.s.
14. Razvijati dimenziju sreće, zajedništva i saosjećanja u mubarek danima
15. Razumijevanje estetike islam-a kroz umjetnost
16. Unapređivati svijest o značaju temeljnih postulata interkulturnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode
17. Upoznati učenika sa proslavljanjem blagdana u kršćanstvu, judaizmu i ostalim uvjerenjima
18. Razvijati snažniji osjećaj pripadnosti Bosni i Hercegovini i ponosa na njeno bogatstvo i različitost u evropskom ambijentu
19. Razvijati svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu.

PROGRAMSKI SADRŽAJI

Nastavni sadržaji
1. SJETIMO SE NA POČETKU 1.1. Allah, dž.š., nam je dao određene dužnosti
2. SOCIJALNE VJEŠTINE 2.1. Žao mi je, pogriješio sam 2.2. Treba reći hvala 2.3. Otkrij ko si i budi to što jesi 2.4. Saradujem i suošjećam sa drugima
3. BOŽIJI POSLANICI 3.1. Allahov prijatelj 3.2. Poslušnost Bogu i roditeljima 3.3. Plemeniti sin plemenitog poslanika 3.4. Gradnja Kabe
4. IZ ŽIVOTA MUHAMMEDA, A.S. 4.1. Najveći oslonac i podrška 4.2. Poziv je upućen 4.3. Kršćani su ohrabrili i podržali muslimane 4.4. Istrajnost u ostvarenju cilja 4.5. Bliže se dani radosti
5. OBJAVE SU MILOST LJUDIMA 5.1. Od ropstva do moći 5.2. Počinje nova era 5.3. Milost je upotpunjena 5.4. Vjera nas uči da druge poštujemo
6. MOJ VJERSKI ODGOJ 6.1. Pjesma: „Ako pitaš šta je islam“ 6.2. Allah, dž.š., voli da se pomažemo i volimo 6.3. Biramo vrijednosti
7. NAMAZ I PLANIRANJE VREMENA 7.1. Prvi mujezin 7.2. U smiraj dana zahvaljujem Allahu, dž.š. 7.3. Sura El-Kafirun
8. U SUSRET RADOSTIMA RAMAZANA 8.1. Ilahijom i kasidom o ramazanu
9. RAZLIČITOSTI U MOM KOMŠILUKU 9.1. Kršćanski, jevrejski i drugi blagdani

Očekivani rezultati/ishodi učenja

1. Navodi svoje dužnosti i izvršava ih tačno u vremenski predviđenom okviru
2. Izrađuje dnevni plan rada u skladu sa svojim sposobnostima, interesima i uvjerenjima
3. Prepoznaje, iz ugla islama, prihvatljivo ponašanje i analizira ga
4. Predstavlja svoje stavove, teži ka rješavanju problema i izražava spremnost za saradnju
5. Objasnjava određene događaje iz života poslanika Ibrahima, a.s., i Ismaila, a.s., Musa,a.s., i Haruna,a.s., te izdvaja pouke iz kazivanja o njima
6. Objasnjava javno pozivanje u islam do hidžre, navodi teškoće koje su prolazili Muhammed, a.s., i prvi muslimani i izdvaja pouke
7. Navodi velike Božje objave i njihovo zajedničko porijeklo i poruke
8. Opisuje uvjete za namaz
9. Organizira svoje vrijeme prema namaskim vremenima kako bi bile zadovoljene potrebe organizacije, porodice i vlastite potrebe
10. Objasnjava način klanjanja akšam namaza
11. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje ezan, ikamet, suru El-Kafirun, tesbih i zikr poslije namaza
12. Analizira pouke sure El-Kafirun u multikulturalnom ambijentu
13. Opisuje radosti ramazana i odlučno se prilagođava novim okolnostima koje donosi ramazan
14. Analizira svoju ulogu u očuvanju prirodne i kulturne baštine u zavičaju i domovini
15. Razvija individualne i kulturne različitosti, te ljude vrednuje na osnovu onoga što jesu, a ne kako izgledaju ili u što vjeruju
16. Pokazuje svakodnevnu predanost etičkoj praksi islama
17. Revidira svoje prosuđivanje na osnovu novih saznanja i usklađuje ponašanje u duhu islama

ŠESTI RAZRED

(1 sat sedmično – 35 sati godišnje)

CILJ NASTAVNOG PREDMETA

Produbljuje saznanja o vjeri praćenjem kontinuiteta prisustva postojećih tema, te razvija socijalne vještine koje pomažu učeniku u periodu puberteta, razvijanju i jačanju identiteta kroz identifikaciji učenika s islamskim uzorima iz povijesti s fokusom na sistem islamskih vrijednosti.

ZADACI NASTAVNOG PREDMETA

1. Pratiti, uočavati i poticati intelektualni, emotivni i socijalni razvoj učenika na način primjeren uzrastu i motivirati učenika za moralno usavršavanje utemeljeno na vjeri
2. Razvijati zdrave temelje u odnosu prema sebi i drugima
3. Doprinositi boljem razumijevanju vlastitog identiteta
4. Razvijati samopouzdanje, empatiju, samokritičnost i uvažavanje drugih i drugačijih
5. Otkriti snagu vjere i zajedništva kao pomoć i podršku na svom životnom putu
6. Otkriti i upoznati u vjeri put i način odupiranja negativnim životnim iskušenjima i problemima
7. Otkriti i prihvati snagu povjerenja, strpljivosti, istrajnosti, odgovornosti, saradnje, pomaganja, te moć praštanja i potrebu bliskosti s Bogom po uzoru na Božije poslanike Ejuba, a.s., Jakuba, a.s., Jusufa, a.s., Zul Kifla, a.s., Junusa, a.s., Isaa, a.s., i Muhammeda, a.s.
8. Razvijati interpersonalnu komunikaciju i graditi kvalitetne i sigurne odnose prožete ljubavlju, solidarnošću, tolerancijom i dijalogom sa svim ljudima, posebno sa drugima i drugačijima
9. Razvijati sposobnost prevazilaženja konflikata među vršnjacima i u porodičnom ambijentu
10. Razvijati osjećaj za pravednost, pravila, drugačije i raznoliko, ferplej, poštivanje, uvažavanje, prihvatanje i pokazivanje osjećanja
11. Uvažavati individualne razlike, posebno između dječaka i djevojčica.
12. Pratiti i uočavati etape širenja islama od događaja koji su prethodili hidžri
13. Senzibilizirati učenika za razumijevanje Božije objave kao milosti ljudima
14. Ukazati učeniku na ljepotu organizovanja života prema principima islama
15. Razvijati sposobnost planiranja vremena prema dnevnim namazima i podsticati učenika na održavanje veze sa Allahom, dž.š., putem namaza
16. Ukazati na ljepotu i bogatstvo raznolikosti, te analizirati važnost zajedništva i solidarnosti
17. Razvijati kod učenika ljubav i empatiju prema Muhammedu, a.s.
18. Razvijati dimenziju sreće, zajedništva i saosjećanja u mubarek danima
19. Unaprediti svijest o značaju temeljnih postulata interkulturnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode
20. Upoznati učenika sa molitvenim prostorom i molitvama u kršćanstvu, judaizmu i ostalim uvjerenjima, te razvijati svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu.

PROGRAMSKI SADRŽAJI

Nastavni sadržaji

- 1. KAKO POČETI**
  - 1.1. Moje potrebe i težnje
  - 1.2. Arebica – pismo bosanskog jezika
- 2. SOCIJALNE VJEŠTINE**
  - 2.1. Rješavanje sukoba
- 3. IZ ŽIVOTA BOŽIJEG MILJENIKA**
  - 3.1. Hidžra – put ka uspjehu
  - 3.2. Međusobno pomaganje
  - 3.3. Šta možemo zajedno
  - 3.4. Poslanikova džamija nekad i sad
- 4. VRIJEDNOSTI ZAJEDNIČKOG ŽIVOTA**
  - 4.1. Umijeće stvaranja dobrih odnosa
  - 4.2. Na nepravdu pravdom odgovori
  - 4.3. Osmijeh i ljubaznost su sadaka
  - 4.4. Težnja za srećom
- 5. VJERA U ŽIVOTU ČOVJEKA**
  - 5.1. Vjera nas oplemenjuje
  - 5.2. Kontinuitet vjerovanja i Božiji poslanici
  - 5.3. Stvoritelj nam se otkriva u Svojim djelima
  - 5.4. Milost i pravednost Božija
  - 5.5. Posljedice mojih djela
- 6. MOJE OBRAĆANJE BOGU**
  - 6.1. Različite prilike i oblici molitve
  - 6.2. Mjesta hvaljenja i slavljenja Stvoritelja
  - 6.3. Kada sunce dostigne svoj vrhunac
- 7. UZORI ČOVJEČANSTVU**
  - 7.1. Strpljivost kao vrlina
  - 7.2. Moć praštanja
  - 7.3. Izvršimo preuzete obaveze
  - 7.4. Istraj i kada ti je teško!
  - 7.5. Podrška i timski rad
  - 7.6. Moji roditelji, moji uzori
- 8. IZ HIDŽRETSKOG KALENDARA**
  - 8.1. Hidžretske kalendare

Očekivani rezultati/ishodi učenja

1. Prepoznaće svoje potrebe i težnje, te razvija pozitivan stav prema životu
2. Uočava da se učenjem i radom dosežu ciljevi u životu
3. Opisuje korake kontrole ljudstva na primjeru uputa Muhammeda, a.s., demokratično predstavlja svoje stavove i sistemski pristupa rješavanju konfliktne situacije
4. Opisuje događaje koji su prethodili hidžri, hidžru i organizaciju života u Medini nakon hidžre, te analizira pouke hidžre
5. Objasnjava pojmove: hidžra, muhadžiri, ensarije, Medinska povelja
6. Navodi, opisuje i primjenjuje poruke Medinske povelje
7. Objasnjava vrijednosti zajedničkog života i analizira sličnosti i razlike
8. Ističe osobine pravednosti, blagosti, samokontrole, solidarnosti, pomaganja, tolerantnosti, ljubaznosti, empatije i asertivnosti
9. Objasnjava značaj vjere u životu čovjeka
10. Navodi i opisuje velike Božije objave i osobine Božijih poslanika
11. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i analizira Ajetul Kursiju, suru El-Maun, Allahova svojstva i određena lijepa Allahova imena
12. Iskazuje interes za spoznajom Stvoritelja
13. Razumije da svi postupci rezultiraju posljedicama na ovom i budućem svijetu
14. Objasnjava svrhu i ulogu molitve u životu vjernika, te navodi različite oblike, prilike i mesta molitve
15. Opisuje podne namaz
16. Pokazuje toleranciju prema drugačijim načinima ispoljavanja vjere, drugačijim kulturama, običajima i tradicijama, te ljudi vrednuje na osnovu onoga što je, a ne kako izgledaju ili u što vjeruju
17. Razumije snagu povjerenja, strpljivosti, istrajnosti, odgovornosti, saradnje, pomaganja, te moći praštanja i potrebu bliskosti s Bogom po uzoru na Božije poslanike Ejuba, a.s., Jakuba, a.s., Jusufa, a.s., Zul Kifla, a.s., Junusa, a.s., Isa, a.s., i Muhammeda, a.s.
18. Prepoznaće uzorite osobine svojih roditelja
19. Pokazuje svakodnevnu predanost etičkoj praksi islama i afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti
20. Revidira svoje prosuđivanje na osnovu novih saznanja i usklađuje ponašanje u duhu islama
21. Objasnjava hidžretske kalender i upoređuje ga sa gregorijanskim kalendarom, te izdvaja važne datume iz hidžretskega kalendara

SEDMI RAZRED
(1 sat sedmično – 35 sati godišnje)

CILJ NASTAVNOG PREDMETA

Produbljuje saznanja o vjeri kontinuiranim proširivanjem postojećih tema i uvođenjem novih o duhovnom i tjelesnom razvoju čovjeka i životu u zajednici s ciljem pomaganja učeniku u razvijanju socijalnih vještina, izgradnji religiozno-moralne dimenzije identiteta, te pronalasku novih uzora i modela koji se nalaze u idealno zamišljenom okviru njihovog vlastitog ostvarenja.

ZADACI NASTAVNOG PREDMETA

1. Pratiti, uočavati i poticati intelektualni, emotivni i socijalni razvoj učenika na način primjeren uzrastu i motivirati učenika za moralno usavršavanje utemeljeno na vjeri
2. Razvijati zdrave temelje u odnosu prema sebi i drugima, te pomoći učeniku da upozna sebe u tjelesnom i duhovnom domenu svog razvoja
3. Otkriti i upoznati put u vjeri i načine odupiranja negativnim životnim iskušenjima i problemima
4. Otkriti snagu vjere i zajedništva kao pomoć i podršku na svom životnom putu
5. Doprinositi boljem razumijevanju vlastitog identiteta
6. Razvijati samopouzdanje, empatiju, samokritičnost i uvažavanje drugih i drugačijih
7. Upoznati učenika sa ljudskim pravima u islamu
8. Razviti ljubav prema Bogu i zajednici kao putu u vlastitu slobodu i zajedništvo
9. Otkriti i prihvati snagu iskrenosti, strpljivosti, istrajnosti, pravednosti, ljubavi, slobode, moralnosti, mudrosti, lijepog postupanja po uzoru na Božije poslanike: Muhammeda, a.s., Šuajba, a.s., Musaa, a.s., Luta, a.s., Isaa, a.s., Lukmana, a.s.
10. Spoznati Božiji poziv na ostvarenje vlastitog života u vjeri
11. Razviti potrebu povezanosti sa Stvoriteljem kroz različite oblike vjerskih dužnosti
12. Razviti svijest o moći govora u pozitivnom i negativnom kontekstu
13. Upoznati učenika s nastankom i prepoznatljivim elementima nove svjetske kulture pod utjecajem islama
14. Razvijati interpersonalnu komunikaciju i graditi kvalitetne i sigurne odnose prožete solidarnošću, tolerancijom i dijalogom sa svim ljudima, posebno sa drugima i drugačijima
15. Ukazati na ljepotu organizovanja života prema principima islama
16. Razvijati sposobnost planiranja vremena u skladu sa islamskim dužnostima
17. Ukazati na ljepotu i bogatstvo raznolikosti, te analizirati važnost zajedništva i solidarnosti
18. Razvijati kod učenika ljubav i empatiju prema Muhammedu, a.s.
19. Unaprediti svijest o značaju temeljnih postulata interkulturnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode
20. Razvijati svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu

PROGRAMSKI SADRŽAJI

Nastavni sadržaji
1. IDEMO KA USPJEHU 1.1. Želje i stvarnost
2. GDJE SAM I KO SAM 2.1. Upoznajmo sebe i stanje svog srca 2.2. Kako graditi vlastitu ličnost 2.3. Moj tjelesni i duhovni razvoj 2.4. Razmirice i sukobi 2.5. Uzori ili ideali u izgradnji identiteta
3. ŽIVOT U ZAJEDNICI 3.1. zajedno možemo više 3.2. Kur'an i ljudska prava 3.3. Vjernik drugom želi isto što i sebi 3.4. Džamija - srce džemata
4. NAUČIMO OD POSLANIKA, A.S. 4.1. Allah je uz iskrene 4.2. Strpljenjem do uspjeha 4.3. Poslanik i ljubav prema djeci
5. IZ LJUBAVI PREMA BOGU 5.1. Pred kraj dana zahvalimo Allahu 5.2. Post i izazovi posta 5.3. Odazivam Ti se, Bože 5.4. Žrtva koja približava Bogu
6. POSLANICI I MOJ ŽIVOT 6.1. Koliko smo pošteni 6.2. Sve se dešava s razlogom 6.3. Sačuvajmo čistoću duše i tijela 6.4. Iz vrela mudrosti 6.5. Blagodati lijepog postupka
7. MOĆ GOVORA 7.1. Govor nas predstavlja
8. ISLAM KAO NOVA SVJETSKA KULTURA – POČECI 8.1. Islam rađa novu kulturu koja veliča Boga 8.2. Plemići po zaslugama 8.3. Doprinos islama očuvanju kulture BiH

Očekivani rezultati/ishodi učenja

1. Utvrđuje da je u ljudskoj prirodi težnja ka uspjehu koji se postiže učenjem i radom
2. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i analizira suru Kurejš
3. Definira čovjeka kao biće duha i tijela, te afirmira svjesnu samodisciplinu i samoodgoj
4. Analizira potrebu i ulogu vjere u duhovnom i tjelesnom razvoju
5. Objasnjava pojmove balig, gusul, tejemannum, džunub, sadaka, sadekatu-l-fitr, zekat, kurban
6. Identificira Muhammeda, a.s., kao najljepši uzor
7. Analizira život u zajednici iz ugla islama
8. Opisuje načine pomaganja u islamu i pomaže one kojima je pomoć potrebna
9. Objasnjava ljudska prava u islamu i komparira ih sa onima koje propisuju ljudi
10. Opisuje bitke na Bedru i Uhudu i analizira ih s ciljem izdvajanja pouka
11. Prepoznaće da je put do uspjeha zahtjevan i da se ciljevi dosežu uz strpljivost i iskrene namjere, te da je Allah, dž.š., uz srpljive i iskrene
12. Analizira Muhammedovu, a.s., ljubav prema djeci
13. Objasnjava svrhu i ulogu islamskih dužnosti u životu vjernika
14. Objasnjava i kindiju-namaz
15. Analizira snagu iskrenosti, strpljivosti, istrajnosti, poštenja, pravednosti, ljubavi, slobode, moralnosti, mudrosti i lijepog postupanja po uzoru na Božije poslanike: Muhammeda, a.s., Šuajba, a.s., Musaa, a.s., Luta, a.s., Isaa, a.s., Lukmana, a.s.
16. Identificira govor kao blagodat Božiju i analizira pozitivne i negativne posljedice ljudskog govora
17. Navodi elemente islamske kulture, opisuje ulogu ljepote u islamskoj umjetnosti, te prepoznaće svoju ulogu u njenoj afirmaciji i čuvanju
18. Navodi istaknute ličnosti koje su doprinijele razvoju islamske kulture na lokalnom i globalnom nivou
19. Pokazuje svakodnevnu predanost etičkoj praksi islama i afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti
20. Revidira svoje prosuđivanje na osnovu novih saznanja i usklađuje ponašanje u duhu islama

OSMI RAZRED
(1 sat sedmično – 35 sati godišnje)

CILJ NASTAVNOG PREDMETA

Produbljuje i osvješćuje saznanja o vjeri proširivanjem postojećih tema i uvođenjem novih o svom duhovnom i tjelesnom razvoju, smislu ličnog i zajedničkog života, pitanja spolnosti, a sve s ciljem daljeg formiranja identiteta, doživljaja vjere u svakodnevnom životu konstantno razvijajući ljubav prema Bogu.

ZADACI NASTAVNOG PREDMETA

1. Otkriti snagu slobodne volje i Božijeg određenja u životu čovjeka
2. Otkriti vlastite sposobnosti kao Božije blagodati radi lakšeg pronalaženja životnoga cilja i ostvarenja uspjeha
3. Otkriti i upoznati potrebe duše i načine njihovog zadovoljenja radi Božijeg zadovoljstva i vlastite sreće
4. Razviti potrebu povezanosti sa Stvoriteljem kroz različite oblike vjerskih dužnosti
5. Na temelju islamskog učenja svjesno i odgovorno donositi životne odluke
6. Upoznati život Božijih poslanika Davuda, a.s., Sulejmana, a.s., Muhammeda, a.s., radi pronalaženja vlastitog puta u oblikovanju života
7. Razvijati sposobnost vlastitog preispitivanja radi suočavanja s grijesima i njihovim posljedicama
8. Unaprijediti svijest o tevbi - pokajanju kao pozivu na odgovorno ponašanje i dostizanju Allahove milosti
9. Razviti pozitivan stav, nadu i pogled prema životu s ciljem ostvarenja sreće na Dunjaluku i Ahiretu
10. Osvještavati značaj savjesnog obavljanja svojih dužnosti i aktivnog učešća u životu porodice, zajednice i društva
11. Razviti osjećaj za dobro, želju za moralnim usavršavanjem po uzoru na Muhammeda, a.s.
12. Upoznati i prihvatiťi seksualnost kao temeljno određenje čovjeka
13. Prilagoditi »govor vjere« iskazivanju vlastitih životnih iskustava
14. Pratiti i uočavati etape širenja zajednice muslimana
15. Razumijevati značaj Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i ulogu jedinke u zajednici
16. Upoznati učenike s jedinstvenim obilježjima našeg kuturno-historijskog naslijeđa radi njegovanja vlastite kulture i građenja identiteta u njoj uz uvažavanje kulture i identiteta drugih i drugačijih
17. Razviti svijest o značaju obilježavanja mubarek dana i noći
18. Unaprijediti svijest o značaju savjetovanja, zajedničkog života, vizionarstva i domoljublja na primjerima iz života Muhammeda, a.s.
19. Razvijati svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu
20. Unapređivati svijest o značaju temeljnih postulata interkulturalnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode

PROGRAMSKI SADRŽAJI

Nastavni sadržaji

1. U SVJETLU BOŽIJEG ODREĐENJA

1.1. Izazovi i nade

2. POTREBE MOJE DUŠE

- 2.1. Čistoća u duhovnosti
- 2.2. Kako da završim dan
- 2.3. Poruke kunut-dove
- 2.4. Namazi s posebnim povodima
- 2.5. Džuma namaz i prva hutba Muhammeda, a.s.
- 2.6. Upoznajmo Zakon Božiji
- 2.7. Prijevod Kur'ana na bosanskom jeziku
- 2.8. Čuvanje tradicije

3. UČIM OD DRUGIH

- 3.1. Mudrost u prosuđivanju i melodija Zebura
- 3.2. Blagodati Božije približavaju nas Bogu
- 3.3. Osvježenje razumijevanja kroz Bibliju i Evangelijsku
- 3.4. Koliko smo pravedni

4. VLASTITO PREISPITIVANJE

- 4.1. Greške, grijesi i posljedice
- 4.2. Priznanje i vlastita odgovornost

5. KAKO UREDITI ŽIVOT

- 5.1. Radost života i posljedice griješenja

6. MORALNOST U ŽIVOTU

- 6.1. Najljepši uzor i moralni izazovi
- 6.2. Moralnost u svjetlu Poslanikove porodice

7. ZAJEDNICA MUSLIMANA

- 7.1. Razvoj zajednice muslimana
- 7.2. Moj doprinos Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini
- 7.3. Materijalni izraz islamske duhovnosti u Bosni i Hercegovini

8. MUBAREK DANI I NOĆI

- 8.1. Odabrani dani i ibadeti
- 8.2. Odabранe noći i ibadeti

9. IZ ŽIVOTA MUHAMMEDA, A.S.

- 9.1. Vizionarstvom i savjetovanjem do uspjeha
- 9.2. Zajednički život traži kompromise
- 9.3. Težnja za zavičajem

Očekivani rezultati/ishodi učenja
<ol style="list-style-type: none"> 1. Opisuje slobodnu volju i Božije određenje 2. Navodi vlastite sposobnosti i analizira načine ostvarenja životnog cilja i uspjeha 3. Identificira potrebe duše i analizira načine njihovog zadovoljenja 4. Analizira potrebu povezanosti sa Stvoriteljem kroz različite oblike vjerskih dužnosti 5. Objasnjava namaze: jaciju, džumu, bajram i nafile s posebnim povodom 6. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje poruke kunut-dove i Sejjidul istigfara 7. Definiše pojmove šerijat i izvori šerijata, analizira značaj Božijeg zakona i klasificira ljudske postupke - „efalul-mukellefin“ 8. Opisuje značaj čitanja i razumijevanja poruka Kur'ana iz prijevoda na bosanskom jeziku, te razlikuje tekst Kur'ana i hadisa 9. Analizira mudrost u prosuđivanju Davuda i Sulejmana, a.s., te razlikuje tekst Zebura, Biblije i evanđelja i uočava sličnosti u monoteističkim religijama 10. Prepoznaje i prosuđuje pravednost na primjeru kazivanja o Muhammedu, a.s., i Ukkašu 11. Analizira grijeh, vrste grijeha, istigfar, tevbu 12. Pokazuje pozitivan stav, nadu i pogled prema životu s ciljem ostvarenja sreće na Dunjaluku i Ahiretu 13. Opisuje izazove u odrastanju i ponaša se u skladu s učenjem islama 14. Prihvata Muhammeda, a.s., za svog moralnog uzora i pronalazi pouke iz života njegove porodice 15. Opisuje i objasnjava razvoj zajednice muslimana, te osmišljava vlastite aktivnosti s ciljem jačanja zajedništva u svom okruženju 16. Definira kasabu, šeher, varoš, turbe, medresu i analizira urbano uređenje bosanskih šehera, običaje i kulturu Bošnjaka nekada i sada 17. Objasnjava značaj mubarek dana i noći i ibadeta u njima 18. Analizira pouke Bitke na Hendeku, Ugovora na Hudejbiji i Oslobođenja Mekke 19. Identificira primjere vizionarstva Muhammeda, a.s., i analizira odnos prema domovini 20. Pokazuje svakodnevnu predanost etičkoj praksi islama i afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti te revidira svoje prosuđivanje na osnovu novih saznanja i usklađuje ponašanje u duhu islama

DEVETI RAZRED
(1 sat sedmično – 34 sata godišnje)

CILJ NASTAVNOG PREDMETA

Adekvatno odgovoriti mladima na pitanja: ko su i kuda će dalje, šta planiraju biti u budućnosti, o spolnosti i dvostrukim moralnim normama, kako nadići grupni pritisak vršnjaka, kako razviti samoosjećanje, samopoštovanje, samopouzdanje, sposobnost donošenja odluka, oblikovanja identiteta i individualiteta u susretu s drugima u multikulturalnom kontekstu a sve s ciljem doživljaja vjere u svakodnevnom životu uz konstantan razvoj ljubavi prema Bogu.

ZADACI NASTAVNOG PREDMETA

1. Spoznati snagu vjere u prelaženju životnog puta uz Božiju pomoć
2. Pomoći mladom čovjeku da se odupre nekonvencionalnim alternativama u životu, uz naglašenije prisustvo moralnosti
3. Razvijati pozitivne slike o sebi, društvu i svijetu u cilju preventivnog djelovanja od poroka i beznađa u svjetlu Božije poruke
4. Pružiti pomoć mladima u izboru i biranju uzora, vođe i sl., u svjetlim primjerima poslanika, i časnih ljudi iz historije islama
5. Nastaviti oblikovanje identiteta mladih kroz vjersku i nacionalnu pripadnost
6. Unaprijediti svijest o značaju završnih poruka Objave i Muhammeda, a.s.
7. Razvijati pozitivnu sliku o osobinama i doprinosima pravednih halifa
8. Razvijati svijest o spolnosti, zajedništvu u različitosti i individualnosti unutar tog zajedništva u svjetlu Božjih zakona
9. Sumirati ključne pouke iz života Božjih poslanika radi pronalaženja vlastitog puta u oblikovanju svog života
10. Pružiti pomoć mladima u prevazilaženju predrasuda i konfliktu u duhovnoj i materijalnoj sferi života
11. Pronaći ključ pozitivnog rješenja mladalačke krize u interakciji sa drugima, uz razvijanje samoosjećanja, samopouzdanja i samorespeksa
12. Osnažiti mlade pred neizvjesnošću koju donosi neizvjesna budućnost, npr. nezaposlenosti, uništavanju životne sredine, prenaseljenosti, političke krize i sl.
13. Ospozobiti mlade za zadatke i obaveze koje donosi samostalnost
14. Unaprijediti svijest o odgovornosti prilikom korištenja društvenih mreža i medija općenito
15. Razviti svijest o važnosti značajnih datuma hidžretskega kalendara
16. Razvijati pozitivnu sliku o vlastitoj vjeri, kulturi, tradiciji i kulturnom naslijeđu
17. Unaprijediti ekološku svijest na temelju učenja islama
18. Razvijati svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i Evropskom ambijentu
19. Unapređivati svijest o značaju temeljnih postulata interkulturalnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode

PROGRAMSKI SADRŽAJI

Nastavni sadržaji

1. U OKRILJU DOVE

- 1.1. Dova, moje najjače oružje
- 1.2. Oslonac koji imam i kada svi drugi nestanu

2. IZABERI SVOJ PUT

- 2.1. Put ka samostalnosti
- 2.2. Druženje i prijateljstvo
- 2.3. Dobro je moj izbor
- 2.4. Smisao života

3. NAŠA DOMOVINA I IDENTITET

- 3.1. Bosansko susretanje sa islamom
- 3.2. Ahdnama – bosanska "karta slobode"
- 3.3. Islam i identitet Bošnjaka

4. IZ ŽIVOTA MUHAMMEDA.A.S.

- 4.1. Poslanikov, a.s., hadž
- 4.2. Kraj objave i poslanstva
- 4.3. Pravedne halife

5. SAVRŠENO BOŽIJE STVARANJE

- 5.1. Sve je stvoreno u paru
- 5.2. Težnja ka suprotnom spolu
- 5.3. Smisao porodičnih odnosa

6. POTRAGA ZA SREĆOM

- 6.1. Poslanici - orientirni u pronalaženju sreće
- 6.2. Ja i svijet u kojem živim
- 6.3. Živjeti vrijednosti između dobra i zla
- 6.4. Ko upravlja mojim životom
- 6.5. Vjera i virtualna stvarnost

7. IZBOR IZ HIDŽRETSKOG KALENDARA

8. ISLAMSKA KULTURA U BOSNI I HERCEGOVINI

- 8.1. Vakuf nekad i sad
- 8.2. Kultura stanovanja, odijevanja i ishrane
- 8.3. Ekologija u islamu

Očekivani rezultati/ishodi učenja

1. Analizira snagu dove u prevazilaženju životnih izazova uz Božiju pomoć
2. Memoriše s prijevodom, pravilno izgovara i primjenjuje poruke namaske dove, sure El-Asr i sure El-Fil
3. Navodi nekonvencionalne alternative u životu, diskutuje i kritički se odnosi prema njima, te izdvaja načine njihovom odupiranju
4. Prepoznaje poroke duhana, alkohola, droge, kocke, bluda, prostitucije i argumentuje njihove štetne posljedice
5. Pružiti pomoć mladima u izboru i biranju uzora, vođe i sl., u svijetlim primjerima poslanika, i časnih ljudi iz historije islama
6. Objasnjava prolaznost života na primjeru preseljenja Muhammeda, a.s.
7. Obrazlaže utjecaj islama na identitet Bošnjaka
8. Upoređuje poruke Ahdname sa savremenim konvencijama o ljudskim pravima
9. Izdvaja i analizira poruke Oproštajnog govora i sure En-Nasr
10. Opisuje živote pravednih halifa, navodi njihove doprinose, izdvaja pouke i primjenjuje ih
11. Identificira Božije stvaranje u paru na primjerima dan-noć, muško-žensko, plus-minus...
12. Podržava prirodni koncept u pitanju spolnosti
13. Izdvaja i koristi pouke iz života Božijih poslanika
14. Opisuje religioznost među mladima i primjenjuje vlastitu vjeru
15. Pravilno i efikasno raspoređuje svoje vrijeme u svjetlu poruka sure Asr
16. Pokazuje samopouzdanje i samokritičnost u odnosu prema virtualnoj stvarnosti i rješavanju mладалачке krize
17. Definiše instituciju vakufa, navodi primjere, objasnjava njegovu ulogu kroz vrijeme i vrednuje njegov značaj za zajednicu
18. Analizira kulturu stanovanja, odijevanja i ishrane u islamu
19. Podržava ekološku svijest utemeljenu na islamskom učenju
20. Pokazuje svakodnevnu predanost etičkoj praksi islama i afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti te revidira svoje prosuđivanje na osnovu novih saznanja i usklađuje ponašanje u duhu islama

KLJUČNE KOMPETENCIJE

Jezičko-komunikacijska kompetencija na maternjem jeziku	<ul style="list-style-type: none"> • čita, razumije i analizira književne i informativne tekstove • piše razne vrste tekstova za različitu namjenu i publiku • pripovijeda i sluša radi prijenosa i razumijevanja informacija s uvažavanjem u različitim situacijama i u različite svrhe u konstruktivnom i kritičkom dijalogu • kritički ocjenjuje različite oblike komunikacije • izražava pozitivne stavove i pokazuje vještine za učinkovitu međukulturalnu komunikaciju
Matematička pismenost	<ul style="list-style-type: none"> • sposobnost i spremnost korištenja matematičkih oblika mišljenja (logičko i prostorno razmišljanje) i prikazivanja (formula, modela, konstrukcija, grafikona/dijagrama) koji imaju univerzalnu primjenu kod objašnjavanja i opisivanja stvarnosti • poštivanje istine kao temelja matematičkog razmišljanja
Kompetencija u nauci i tehnologiji	<ul style="list-style-type: none"> • sposobnost razumijevanja i primjene (dekodiranje, tumačenje i razlikovanje) raznih vrsta prikazivanja matematičkih elemenata, fenomena i situacija • odabir i zamjena načina prikazivanja ako i kada je to potrebno • sposobnost i spremnost da se upotrijebe znanja i metodologija da bi se objasnila priroda • kompetencija u tehnologiji se tumači kao primjena znanja da bi se promijenilo prirodno okruženje u skladu sa ljudskim potrebama

	<ul style="list-style-type: none"> razumijevanje odnosa između tehnologije i drugih područja: naučni napredak (npr. u medicini), društvu (vrijednosti, moralna pitanja), kulturi (npr. multimediji), ili okruženju (zagađenost, održivi razvoj)
Informatička pismenost (informacijska, medijska, tehnološka)	<ul style="list-style-type: none"> kritičko korištenje informacijsko-komunikacijske tehnologije za prikupljanje, vrednovanje i pohranjivanje informacija, za produkciju, predstavljanje i razmjene informacija i za ušeće u virtuelnim društvenim mrežama savjest o razlikama između realnog i virtuelnog svijeta upotreba tehnologije u svrhu razvoja kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo korištenje tehnologije za podršku kritičkog načina razmišljanja poštovanje privatnosti kod korištenja društvenih mreža, poštivanje etičkih načela, prepoznavanje pouzdanosti i valjanosti dobijenih informacija, upotreba mreža za širenje horizonta
Tjelesno-zdravstvena kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> prihvatanje i promovisanje zdravih stilova ponašanja, adekvatnih prehrambenih navika i tjelesnih aktivnosti koje omogućavaju pojedincu kvalitetan i zdrav život formiranje pozitivne slike o sebi, sposobnost da se sebi omogući zdrav život i da se u vlastitom okruženju promoviše zdrav život
Učiti kako se uči	<ul style="list-style-type: none"> razvija suodgovornost za vlastito učenje, samoprocjenu i definiranje vlastitih ciljeva učenja: <ul style="list-style-type: none"> razvija savjest o vlastitim mogućnostima, jakim i slabim stranama, stilovima učenja, inteligenciji, kao i o sposobnosti identificiranja vlastitih potreba radi primjene vlastitih strategija i procedura u procesu učenja razvija sposobnost popravljanja, poboljšavanja (samoregulacije): <ul style="list-style-type: none"> unaprijed planira, izvršava, kontrolira, radi korekcije različitih oblika komunikativnih aktivnosti (recepције, interakcije, produkcije, medijacije) upotrebljava različite metode i strategije učenja: <ul style="list-style-type: none"> poznaje i svjesno upotrebljava različite strategije učenja stječe sposobnost otkrivanja najuspješnijega i najbržega načina učenja, odabire različite mogućnosti i primjenjuje najbolje u praksi razvija kritički stav o tome što učenik u školi uči i o vlastitome procesu učenja organizira vlastito učenje, razvija upornost razvija samomotivaciju, samopouzdanje te potrebu za kontinuiranim učenjem
Socijalna i građanska kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> Prepoznavanje vlastitih emocija, zanimanje za i poštivanje drugih kultura Razumijevanje vlastitog narodnog identiteta i sebe kao pripadnika neke grupe u interakciji s kulturnim identitetom Europe i ostatka svijeta Svijest o evropskom i svjetovnom kulturnom naslijedu i o kulturnoj i jezičkoj raznolikosti svijeta Poznavanje lingvističkih i kulturnih posebnosti društva i zajednica, u kojima se govori određeni strani jezik Razvijanje svjesnosti i razumijevanja sociokulturalnih i međukulturalnih pravila i normi: <ul style="list-style-type: none"> Uvažavanje karakterističnih crta društvenih odnosa (pozdravi, način obraćanja)

	<ul style="list-style-type: none"> Uvažavanje pravila lijepog ponašanja (izraziti zahvalnost, naklonost, podijeliti brigu, radost, itd.) Uvažavanje razlika u jezičkim registrima (nivoi formalizma) Konstruktivno komuniciranje i poštivanje u društvenim situacijama i međusobnoj komunikaciji.
Samoinicijativa i poduzetnička kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> Upravljanje projektima Prepoznavanje vlastitih jakih i slabih strana Rad u timovima na kooperativan i fleksibilan način Konstruktivno surađivanje u aktivnostima i upotreba vještina grupnog rada Upravljanje rizikom i razvijanje svijesti o odgovornosti.
Kulturna svijest i kulturno izražavanje	<ul style="list-style-type: none"> Izbjegavanje stereotipa, prihvatanje kompromisa, razvijanje ličnog integriteta i poštivanje integriteta drugih, primjerno samopouzdanje Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i frustracija, sposobnost empatije Poznavanje najznačajnijih kulturnih dostignuća, cijenjenje umjetničkog rada i kulturnih događaja Uvažavanje i uživanje u umjetničkim djelima i izvedbama i razvijanje osjećaja za lijepo
Kreativno-produktivna kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> Razvijanje kompleksnog mišljenja: <ul style="list-style-type: none"> sažimanje, generaliziranje, podrška upotrebi viših kognitivnih sposobnosti, kao što su analiza, sinteza, vrednovanje, upotreba kritičkog mišljenja (razlikovanje između činjenica i mišljenja, argumentiranje teza) Razvijanje kreativnosti i potrebe za izražavanje, te osjećaj za estetske vrijednosti Razvijanje otvorenosti različitog kulturnog izražavanja i pripremljenosti za razvijanje vlastite kreativnosti i sposobnosti izražavanja: <ul style="list-style-type: none"> sposobnost tolerisanja suprotnih ideja samostalno donošenje zaključaka razvijanje pozitivnog stava i spremnosti za relativiziranje vlastitog stanovišta i sistema vrijednosti razvijanje spremnosti za otklon u odnosu na ustaljena ponašanja prema drugim kulturama. Podrška radoznalosti, želji za novim znanjima: <ul style="list-style-type: none"> omogućavanje izražavanja vlastitih misli, ideja, emocija razvijanje sposobnosti posmatranja, učestvovanja i integriranja novih iskustava i spremnosti za mijenjanje prethodnih

Posao nastavnika islamske vjeronauke u osnovnoj školi može obavljati lice sa odgovarajućim stručnim zvanjem i minimalno 240 ECTS bodova, koje ima završen jedan od islamskih fakulteta i važeću saglasnost Islamske zajednice.

Pod islamskim fakultetima podrazumijevaju se:

1. Fakultet islamskih nauka u Sarajevu,
2. Islamski pedagoški fakultet u Zenici,
3. Islamski pedagoški fakultet u Bihaću,
4. Fakultet za islamske studije u Novom Pazaru,
5. te islamski fakulteti u inozemstvu sa nostrificiranim diplomom uz položenu pedagoško-didaktičko-metodičku grupu predmeta.

Pod odgovarajućim zvanjima podrazumijevaju se:

6. profesor/bachelor islamskih nauka,
7. profesor/bachelor islamske teologije,
8. bachelor teologije,
9. diplomirani teolog,
10. profesor islamskih teoloških studija,
11. profesor,
12. profesor/bachelor islamske vjeronauke i religijskog odgoja,
13. profesor religijske pedagogije,
14. profesor islamske pedagogije,
15. diplomirani profesor islamske vjeronauke,
16. bakalaureat/bachelor islamske vjeronauke,
17. master/magistar islamske vjeronauke,
18. master/magistar religijske pedagogije,
19. master/magistar religijske edukacije,
20. master/magistar teolog, magistar islamskih nauka,
21. te ostali srodni profili sa definiranih islamskih fakulteta.

Izuzetno posao nastavnika islamske vjeronauke u osnovnoj školi može nastaviti obavljati i lice zatečeno na poslovima nastavnika islamske vjeronauke sa ugovorom o radu na neodređeno vrijeme koje za to ima saglasnost Islamske zajednice.

